

เยอรมนีโตเกินคาด จังหวะใหม่ของสินค้าและธุรกิจไทย

เศรษฐกิจเยอรมนีเติบโตอย่างแข็งแกร่งเกินคาดในช่วงครึ่งแรกของปี เหตุนี้เองทำให้สถาบันวิจัยของสำนักข่าว Handelsblatt (HRI- Handelsblatt Research Institute) เพิ่มประมาณการอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเยอรมนีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับปีปัจจุบันและปีหน้า HRI คาดการณ์ว่า เศรษฐกิจที่แท้จริง (real economic) จะเติบโต 1.1% และ 1.4% ตามลำดับ สำหรับไตรมาสที่ผ่านมา HRI เพิ่งคาดการณ์การเติบโตฯ ไว้ 0.5% และ 0.3% ตามลำดับเท่านั้น ซึ่งหากมองแบบเผินๆ แล้วตัวเลขดังกล่าวดูเหมือนจะเป็นเรื่องที่ขัดแย้งกันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ที่อัตราดอกเบี้ยของเหล่าธนาคารกลางกำลังปรับตัวสูงขึ้น และสงครามที่ดำเนินอยู่กับอิหร่านก็ยังคงผลักดันให้ราคาน้ำมันและน้ำมันเบนซินสูงขึ้นไปอีก แต่ในความเป็นจริง ธุรกิจส่งออกโดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมของเยอรมันกลับเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากภาวะขาดแคลนน้ำมันที่เกิดจากการปิดช่องแคบฮอร์มุซไปโดยปริยาย แน่นอนที่ผู้ผลิตชาวเยอรมันก็ได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้นเช่นเดียวกับผู้ผลิตทั่วโลก แต่สิ่งที่แตกต่างจากคู่แข่งในเอเชีย ก็คือ พวกเขาไม่ได้ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเหลวเหมือนกับคู่แข่งจากเอเชีย เนื่องจากพวกเขานำเข้าเชื้อเพลิงฟอสซิลจากนอร์เวย์และสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก

สมาคมอุตสาหกรรมเคมี และเภสัชกรรมของเยอรมนีรายงานว่า ในไตรมาสที่สอง ทั้งสองอุตสาหกรรมมีการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยผลผลิตเพิ่มขึ้น 2.4% เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น 5.7% สมาคมอุตสาหกรรมเคมีระบุว่า ตัวเลขเหล่านี้เกิดจากปัญหาห่วงโซ่อุปทานที่คู่แข่งในเอเชียและตะวันออกกลางกำลังเผชิญ เนื่องจากสงครามอิหร่าน ในขณะเดียวกันลูกค้าก็เติมสต็อกสินค้า เพราะความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์สงครามอิหร่านด้วย เนื่องจากกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมเยอรมันว่างอยู่และไม่ได้ถูกใช้อย่างเต็มรูปแบบ จึงทำให้อุตสาหกรรมเยอรมันสามารถส่งมอบสินค้าได้ในระยะเวลาอันสั้น นอกจากนี้ อุตสาหกรรมเคมียังได้รับประโยชน์จากการที่ภาคอุตสาหกรรมโลกที่ทยอยกลับมาฟื้นตัวขึ้นบ้าง สารเคมีเป็นผลิตภัณฑ์ขั้นต้น/ขั้นกลางสำหรับสินค้าในหลายอุตสาหกรรม และมีความอ่อนไหวต่อความผันผวนทางเศรษฐกิจสูง แต่ไม่ใช่แค่อุตสาหกรรมเคมีเท่านั้นที่เป็นแรงผลักดันให้การส่งออกเพิ่มขึ้น การเติบโตอย่างรวดเร็วของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ทั่วโลกยัง

หมายเหตุ - ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลหลากหลาย และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่แก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

ช่วยกระตุ้นความต้องการผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ และวัตถุดิบทางอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าที่ผลิตในเยอรมนี (made in Germany) นอกจากนี้ ในฐานะผู้ส่งออกอาวุธรายใหญ่เป็นอันดับสี่ของโลก เศรษฐกิจของเยอรมนียังได้รับประโยชน์จากความต้องการยุทโธปกรณ์ทางทหารที่เพิ่มขึ้นทั่วโลกอีกด้วย ส่งผลให้ตั้งแต่ต้นปีเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว การส่งออกสินค้าและบริการของประเทศเยอรมนีเพิ่มขึ้น 5% ทำให้ในที่สุดตัวเลขการส่งออกของเยอรมนีก็เริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นอีกครั้ง หลังจากที่ลดลงติดต่อกันสามปี โดยเพิ่มขึ้น 3.9% ในแง่ของมูลค่าที่แท้จริงในปีนี้

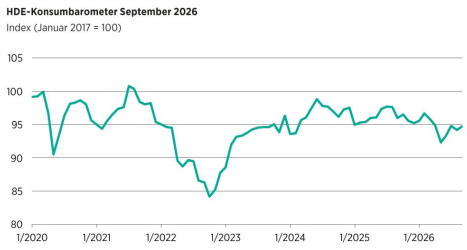
ตามข้อมูลของ HRI การค้าต่างประเทศกำลังกลายเป็นตัวขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจอีกครั้ง แม้ว่าจะเล็กน้อยก็ตาม โดยคาดการณ์ว่า การลงทุนที่ซบเซาดูเหมือนจะผ่านพ้นจุดต่ำสุดไปแล้ว หลังจากที่การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรขั้นต้นลดลงสู่ระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ปี 2016 เป็นต้นมา ในปี 2025 HRI คาดว่า ปี 2026 การลงทุนในสินทรัพย์ถาวรจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยหรืออยู่ที่ 0.1% และเพิ่มขึ้น 1.9% ในปีถัดไป โดยคาดว่าการใช้จ่ายด้านกลาโหมของรัฐบาลกลางจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาด้านดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ไม่สามารถระบุตัวเลขที่แน่นอนได้ เนื่องจากรายละเอียดการใช้จ่ายด้านกลาโหมส่วนใหญ่ถือเป็นความลับ ในทำนองเดียวกัน ในปี 2027 การปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานของประเทศที่ได้รับทุนสนับสนุนจากภาครัฐ ก็น่าจะช่วยให้การลงทุนด้านการก่อสร้างโดยรวมเติบโตขึ้นอีกครั้ง ตั้งแต่ปี 2020 เป็นต้นมานับว่าเป็นครั้งแรกที่ตัวเลขดังกล่าวเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยที่ 0.7% ก็ตาม ในขณะที่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวิศวกรรมโยธาได้รับประโยชน์จากเงินลงทุนจากภาครัฐ แต่ธุรกิจก่อสร้างที่อยู่อาศัยภาคเอกชนยังคงซบเซาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากต้นทุนทางการเงินที่เพิ่มสูงขึ้น ขณะที่บริษัทหลายแห่ง สิ่งปลูกสร้างและโรงงานได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้น แต่การลงทุนเพื่อขยายกิจการขนาดใหญ่กลับมีน้อยมาก

นาย Bert Rürup หัวหน้าทีมนักเศรษฐศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ Handelsblatt อธิบายถึงปัญหาพื้นฐานว่า “การเติบโตทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากผลผลิตทางสังคมที่ไม่ได้มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ (not enhance prosperity)” แม้ว่าการเสริมกำลังทางทหารครั้งใหญ่จะเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากยุโรปไม่สามารถพึ่งพาการรับประกันความมั่นคงจากสหรัฐอเมริกาได้อีกต่อไป แต่ต่างจากการลงทุนในภาคเอกชน รถถังหรือเรือรบใหม่ไม่ได้เพิ่มศักยภาพการผลิตของเศรษฐกิจ และไม่นำไปสู่การเพิ่มขึ้นของความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน นาย Rürup อธิบายว่า “สิ่งสำคัญในการอธิบายตัวเลขในบัญชีรายได้ประชาชาติมีข้อจำกัดอยู่ตรงนี้ เพราะในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ประชากรของเยอรมนีจะยากจนลง แม้ว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะเติบโตขึ้นก็ตาม” นี่เป็นเพราะในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า รัฐบาลเยอรมันจะยังคงเป็นตัวขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจหลักของประเทศ ไม่เพียงแต่ในด้านการลงทุนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการใช้จ่ายของรัฐบาลอีกด้วย ดังที่เห็นได้จากเงินเดือนที่เพิ่มขึ้น และการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นในภาครัฐ ในภาคสาธารณสุข ทั้งหมดนี้ดำเนินไปพร้อมกับการใช้จ่ายด้านกลาโหมที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นตัวกระตุ้นการบริโภคที่เกิดขึ้นจากภาครัฐทั้งสิ้น ซึ่งตรงกันข้ามกับความเชื่อที่แพร่หลาย งบประมาณด้านกลาโหมนั้นเป็นเพียงประมาณหนึ่งในสี่ที่ใช้

หมายเหตุ - ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลหลากหลาย และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่แก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

ไปกับการจัดซื้อจัดหายุทโธปกรณ์โดยตรงเท่านั้น อีก 20% เป็นการจัดสรรให้กับค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและที่พัก และประมาณ 10% ของงบประมาณดังกล่าวใช้ไปกับการบริหารราชการส่วนกลาง ซึ่งรวมถึงมหาวิทยาลัยทหาร และงานอภิบาลศาสนธรรมในกองทัพ

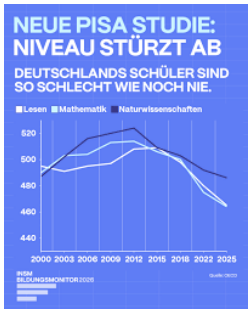

ด้วยเหตุนี้ ตามการคาดการณ์ของ HRI ในปี 2026 การบริโภคของภาครัฐจะเพิ่มขึ้น 3% และในปี 2027 จะเพิ่มขึ้นอีก 2.1% เมื่อเทียบกับปี 2019 ซึ่งเป็นปีก่อนวิกฤต การบริโภคภาครัฐจะเพิ่มขึ้นเกือบ 20% ตามการคาดการณ์ของ HRI ในขณะที่การบริโภคภาคเอกชนจะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย หรือ 6% เท่านั้น ซึ่งหากนำการเติบโตของประชากรเกือบ 1% และอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้น มาพิจารณาร่วม ประชากรก็คงไม่รู้สึกว่าภาวะเศรษฐกิจของตนดีขึ้นแต่อย่างใด – ซึ่งแนวคิดที่กล่าวถึงนี้เป็นแนวคิดเชิงบวกแล้ว แบบสำรวจผู้บริโภครายเดือนที่จัดทำโดย HRI ซึ่งใช้ในการคำนวณดัชนีชี้วัดความเชื่อมั่นผู้บริโภคของสมาคมผู้ค้าปลีกชาวเยอรมัน (HDE – Handelsverband Deutschland) ยืนยันว่า ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคกำลังแย่ลง โดยดัชนีดังกล่าวต่ำกว่าช่วงก่อนเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรน่าในปี 2020 อย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่า เศรษฐกิจเยอรมันจะเติบโตในเชิงสถิติ แต่การเติบโตนี้แทบจะไม่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของหลายครัวเรือนเลย ข้อมูลเศรษฐกิจที่ดีขึ้นในระยะสั้นนี้จึงแทบไม่ได้ช่วยเปลี่ยนแปลงความท้าทายพื้นฐานที่ประเทศเยอรมนีกำลังเผชิญในฐานะฐานที่ตั้งธุรกิจ/อุตสาหกรรม ประการแรก ยังไม่มีฉันทามติทางการเมืองเกี่ยวกับการปฏิรูปเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในระบบบำนาญ ระบบประกันสุขภาพ และระบบประกันการดูแลเมื่อทุพพลภาพ หากไม่มีการปฏิรูประบบเหล่านี้ ค่าใช้จ่ายที่อิงตามสังคมสูงอายุจะยังคงเพิ่มขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ

ในทางกลับกัน ภาคเศรษฐกิจเยอรมันกำลังมุ่งหน้าสู่ภาวะขาดแคลนแรงงานอย่างรุนแรง หากคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์แล้ว เยอรมนีจำเป็นต้องมีแรงงานถึง 400,000 คนต่อปี เนื่องจากจำนวนพนักงานสูงอายุที่เกษียณอายุมีมากกว่าจำนวนคนหนุ่มสาวที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน ตั้งแต่ช่วงปลายฤดูใบไม้ผลิ ธนาคารกลางเยอรมนี (Bundesbank) ได้เตือนว่า “ในอดีต การอพยพเข้าประเทศในอัตราสูง และการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานของสตรี และผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ได้ช่วยชดเชยผลกระทบเชิงลบเหล่านี้” อย่างไรก็ตาม ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าแรงผลักดันนี้มีแนวโน้มที่จะอ่อนแอลง ซึ่งอาจเป็นหนึ่งในเหตุผลที่ทำให้ในช่วงสิบปีข้างหน้าศักยภาพการเติบโตทางการผลิต (growth in potential output) ของประเทศจะอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากประชาชนจำนวนมากมีความไม่ไว้วางใจต่อการอพยพเข้าประเทศเพิ่มขึ้น จึงน่าที่จะเป็นไปได้ที่จะลดช่องว่างนี้ด้วยแรงงานฝีมือจากต่างประเทศ นอกจากนี้ เยอรมนียังต้องแข่งขันกับประเทศอุตสาหกรรมตะวันตกเกือบทั้งหมดเพื่อแย่งชิงแรงงานฝีมือเดียวกันมาเป็นเวลานาน ภาษาเยอรมันถือว่าเรียนยาก การรับรองคุณวุฒิจากต่างประเทศมักมีขั้นตอนยุ่งยากและซับซ้อน และที่อยู่อาศัยในเขตเมืองใหญ่ก็หาลำบากและมีราคาแพง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สมัครที่มีชื่อที่ฟังดูเหมือนชาวต่างชาติจะเผชิญกับอุปสรรคในการหาที่อยู่อาศัยเป็นพิเศษ ยิ่งไปกว่านั้น พรรคการเมืองที่มีแนวคิดต่อต้านชาวต่างชาติอย่างเปิดเผยกำลังได้รับ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลหลากหลาย และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่แก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

ความนิยมมากขึ้น ความเกลียดชังชาวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นนี้เองได้กลายเป็นปัญหาสำคัญต่อกำลังในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของเยอรมนี

นอกจากนี้ คุณภาพของระดับการศึกษาที่ลดลงยังทำให้ความสามารถในการแข่งขันของเยอรมนีอ่อนแอลงด้วย ดังที่การศึกษา PISA ล่าสุดขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development) แสดงให้เห็นว่า เยาวชนจำนวนมากในเยอรมนีขาดทักษะพื้นฐานซึ่งเป็นที่ต้องการในตลาดแรงงาน นับตั้งแต่การสำรวจครั้งล่าสุดในปี 2022 ทักษะทางคณิตศาสตร์ และการอ่านที่ลดลง สอดคล้องกับการสูญเสียรายได้ในระยะยาวโดยเฉลี่ย 3% - 4% ในขณะเดียวกัน ศักยภาพด้านนวัตกรรมของเศรษฐกิจก็ลดลง ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่สำคัญมากสำหรับประเทศ ในแง่ของทักษะทางปัญญา ปัจจุบันเยอรมนีอยู่ในอันดับกลางๆ เมื่อเทียบระดับนานาชาติ ปัญหาที่สำคัญ ก็คือ การขาดโอกาสที่เท่าเทียมกัน นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางสังคม 4 ใน 10 คน มีผลการเรียนต่ำที่สุด มีเพียง 2 ใน 100 คนเท่านั้นที่ได้คะแนนสูงสุดในชั้นเรียน ขณะที่ในกลุ่มเยาวชนที่มีฐานะทางสังคมดี ตัวเลขนี้เพิ่มขึ้นเป็น 25 ใน 100 คน

นาย Rürup หัวหน้าทีมนักเศรษฐศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ Handelsblatt เน้นย้ำว่า “หากเยอรมนีไม่ต้องการผู้อพยพ และยังให้การศึกษาที่ด้อยคุณภาพ ในเวลาเดียวกันการเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานที่ไม่เพียงพอแก่ผู้คนที่อยู่ในประเทศอยู่แล้ว ย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่เยอรมนีจะเกิดการสูญเสียความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง” โดยผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์เริ่มปรากฏให้เห็นแล้วในตลาดแรงงาน จากข้อมูลในปี 2024 ที่มีการจ้างงานสูงสูงสุดเป็นประวัติการณ์ การคำนวณของ HRI ชี้ให้เห็นว่า จะมีคนทำงานน้อยลงประมาณ 300,000 คนในปีนี้ และประมาณ 500,000 คนในปีหน้า บริษัทขนาดใหญ่หลายแห่งกำลังลดจำนวนพนักงานผ่านโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด สำนักงานจัดหางานของรัฐบาลกลางเยอรมนี (BA - Bundesagentur für Arbeit) แจ้งให้ทราบถึงการเติบโตเฉพาะการจ้างงานในภาคธุรกิจด้านสาธารณสุข ภาคธุรกิจด้านการดูแลเมื่อทุพพลภาพ และการบริการสังคม และมีการจ้างงานในภาครัฐเพิ่มขึ้นเล็กน้อย นาย Rürup หัวหน้าทีมนักเศรษฐศาสตร์ฯ กล่าวว่า “เหตุผลเหล่านี้เองแสดงให้เห็นว่า ไม่มีสัญญาณของการฟื้นตัวในวงกว้างของเศรษฐกิจเยอรมันที่สามารถบ่งชี้เช่นนั้นได้ เยอรมนีได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้น และบริษัทต่างๆ มีการลงทุนเท่าที่จำเป็นจริงๆ และมุ่งเป้าไปที่ตลาดที่มีพลวัตมากกว่า” ยิ่งไปกว่านั้น กำไรสูงสุดเป็นประวัติการณ์ของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี DAX หลายแห่งส่วนใหญ่มาจากต่างประเทศ เขากล่าวว่า “GDP ของประเทศกำลังเพิ่มขึ้น แต่ฐานการผลิตในประเทศไม่ได้ขยายตัวขึ้น” ดังนั้น ภารกิจสำคัญด้านนโยบายเศรษฐกิจสำหรับปีต่อๆ ไปจึงไม่ใช่การบรรลุอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในระยะสั้น แต่สิ่งสำคัญ คือ การสร้างเงื่อนไขที่จะเอื้อให้การเติบโตนำไปสู่ความมั่งคั่งที่มากขึ้นสำหรับทุกคนในเยอรมนีอีกครั้งต่างหาก

(แหล่งที่มา : หนังสือพิมพ์ Handelsblatt เดือนตุลาคม 2569)

หมายเหตุ - ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลหลากหลาย และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่แก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด